

Śrāvakabodhisatvavisarjanapraśnaparivarta

श्रवकविलसविलसरुवप्रथमविव

弟子菩薩答問品

弟子品第三

§ 1

atha vimalakīrter licchaver etad abhavat :

अथ विलसविलसविलसरुवप्रथमविव :

ahaṃ ca glāna ābādhiko mañcasamārūḍhaḥ, na ca māṃ

अहं च गुण शकलसकसकसकः, न च मं

tathāgato 'rhan samyaksambuddhaḥ samanvāharati, na ca

तथागत 'रु ससुसुवः समवहरति, न च

me glānaparipṛcchakaṃ kaṃcit preṣayaty anukampām

म गुणपप्रककं कंतिरु प्रथयति शकसु

upādāya/

उपदय /

爾時長者維摩詰自念。寢疾于床。世尊大慈寧不垂愍。

§ 2

samanvāhṛtaś ca bhagavatā vimalakīrtir liccha-

समवहरुतश्च भगवत विलसविलसविलसरु-

viḥ/atha bhagavān āyuṣmantam śāriputram āmantrayate

विव / अथ भगवतु अयुषमंतं शरिपुत्रं समवयत

sma : gaccha tvam śāriputra vimalakīrter licchaver

सु : गच्छ वं शरिपुत्र विलसविलसविलसरु-

glānaparipṛcchakaḥ/

गुणपप्रककः /

evam ukta āyusmāñ śāriputro bhagavantam
 एवम् उक्तं अयुष्मन् शरीपुत्र भगवन्म
 etad avocat : naḥaṃ bhagavan utsahe vimala-
 एतद्वक्तुमशक्यम् : वक्तुं भगवन् उक्तं किमत्र-
 kīrtiḥ licchaver glānaparipṛcchako gantum/ tat kasya
 कीर्तिं लिच्छवो ग्लानपरिप्रच्छको गन्तुम् / तस्य कस्य
 hetoḥ/ abhijānāmy ahaṃ bhagavan : ekasmin sama-
 हेतोः / अभिजानाम्य अहं भगवन् : एकस्मिन् सम-
 ye 'nyatamasmin vṛkṣamūle pratisaṃlīno 'bhūvam/
 य 'न्यतमस्मिन् वृक्षमूले प्रतिसंलीनो भूवम् /
 vimalakīrtiś ca licchavir yena tad vṛkṣamūlaṃ
 विमलकीर्तिश्च लिच्छविर्येन तद्वृक्षमूलं
 tenopasaṃkramya mām etad avocat :
 तदुपसंक्रम्य माम् एतद्वक्तुमशक्यम् :

佛知其意。即告舍利弗。汝行詣維摩詰問疾。舍利弗白佛言。世尊。我不堪任詣彼
 問疾。所以者何。憶念我昔曾於林中宴坐樹下。時維摩詰來謂我言。

§ 3

na bhadantaśāriputra evaṃ pratisaṃlayanam saṃlāta-
 न भद्रन्तशरीपुत्र एवम् प्रतिसंलयनम् संलता-
 vyaṃ yathā tvaṃ pratisaṃlīnaḥ/ api tu tathā pratisaṃ-
 वयम् यथा त्वम् प्रतिसंलीनः / अपि तु तथा प्रतिसं-
 līyaś ca yathā traidhātuke na kāyaś cittaṃ vā
 लीयश्च यथा त्रैधातुके न कायाश्चित्तं वा
 saṃdrśyate/ tathā pratisaṃlīyaś ca yathā nirodhāc ca
 संदृश्यते / तथा प्रतिसंलीयश्च यथा निरोधश्च
 saṃdrśyate/ tathā pratisaṃlīyaś ca yathā nirodhāc ca
 संदृश्यते / तथा प्रतिसंलीयश्च यथा निरोधश्च

na vyuttiṣṭhasi sarveryāpatheṣu ca samdrśyase/ tathā prati-
व श्रुति षष्ठि स र्वे षु पथेषु व सं दृ श्य म / न त्थ स ति -
saṃliyaś ca yathā prāptilakṣaṇaṃ ca na vijahāsi
सं ली य श्च व यत्थ स ति लक्ष णं व न वि जह सी
prthagjanalakṣaṇeṣu ca samdrśyase/ tathā pratisaṃliyaś
पृ थक् जन लक्ष णेषु व सं दृ श्य म / न त्थ स ति सं ली य श्च
ca yathā te na cadhyātmaṃ cittam avasthitaṃ bhaven
व यत्थ न व स दृ श्यं वि न म् स व क्षि तं नु व र्त्त
na bahirdhopavicaret/ tathā pratisaṃliyaś ca yathā
न व ह्नि र्थ प वि र र्त्त / न त्थ स ति सं ली य श्च व यत्थ
sarvadr̥ṣṭigatebhyaś ca na calasi saptatrimśatsu ca
स र्वे दृ ष्ट ग त श्च व न स ह्नि स प त्रिं श तु व
bodhipakṣyeṣu dharmeṣu samdrśyase/tathā pratisaṃliyaś
बो धि पक्ष्येषु धर्मेषु सं दृ श्य म / न त्थ स ति सं ली य श्च
ca yathā saṃsārāvacarāṃś ca kleśān na prajahāsi
व यत्थ सं सार व रं श्च व क्षि त्त्वं व स ह्नि र्थ
nirvāṇasamavasaraṇaś ca bhavasi/ ye bhadantaśāri-
नि र्वा ण सम वा सरा णं च भव सि / ये ब ह दन्ता शी -
putra evaṃ pratisaṃlayanam pratisaṃliyante teṣāṃ bhaga-
पु त्र ए वं स ति सं ल य नं स ति सं ली यन्ते तेषां भग -
vān pratisaṃlayanam anujānāti/
व न् स ति सं ल य नं स व र्त्त न ति /

唯舍利弗。不必是坐爲宴坐也。夫宴坐者。不於三界現身意。是爲宴坐。不起滅定而現諸威儀。是爲宴坐。不捨道法而現凡夫事。是爲宴坐。心不住內亦不在外。是爲宴坐。於諸見不動而修行三十七品。是爲宴坐。不斷煩惱而入涅槃。是爲宴坐。若能如是坐者。佛所印可。

§ 4

so 'haṃ bhagavan etāṃ śrutvā tūṣṇīm evabhūvam/
 अ 'हं भगवत् एतं श्रुत्वा तुष्णीम् एव भूवम् /
 na tasya śaknomy uttare prativacanam dātum/ tan
 न तस्य शक्नोम्य उत्तरे प्रतिवचनं दातुम् / त
 naham utsahe tasya kulaputrasya glānaparipṛcchako
 न हम् उसाहे तस्य कुलपुत्रस्य ग्लानपरिप्रच्छको
 vāntuḥ/ gantum/
 वान्तुः / गन्तुम् /

時我世尊。聞說是語默然而止不能加報。故我不任詣彼問疾。

§ 5

tatra bhagavān āyusmantam mahāmaudgalyāyanam
 तत्र भगवान् आयुश्मन्तं महामौद्गल्ययानम्
 āmantrayate sma : gaccha tvam maudgalyāyana vimala-
 आमन्त्रयते स्म : गच्छ त्वं मौद्गल्ययान विमल-
 kīrter licchaver glānaparipṛcchakah/
 कीर्तेर लिच्छवेर् ग्लानपरिप्रच्छकः /

maudgalyāyano 'py āha : naham bhagavan utsahe
 मौद्गल्ययानोऽप्य आह : नहम् भगवान् उसाहे
 tasya satpuruṣasya glānaparipṛcchako gantum/ tat kasya
 तस्य सत्पुरुषस्य ग्लानपरिप्रच्छको गन्तुम् / त कस्य
 hetoḥ/ abhijānāmy ahaṃ bhagavan : ekasmin sama-
 हेतोः / अभिजानाम्य अहम् भगवान् : एकस्मिन् सम-
 ye vaiśālyāṃ mahānagaryām anyatamasmin vīthīmukhe
 ये वैशाल्यां महानगर्याम् अन्यतमस्मिन् वीथीमुखे

liṅgasamsthānaḥ sarvapracāravigataḥ, amamo mamakāra-
 離繫 सं स्थ वः सर्व प्र च र वि ग तः, सम म म क र -
 vigataḥ, avijñaptiś cittamanovijñānavigataḥ, asadr-
 離 ग तः, अ वि ज्ञ प्ति क्षि त्त म न व वि ज्ञ व वि ग तः, अ म दृ -
 śo niṣpratipakṣatvāt, hetuvilakṣaṇaḥ pratyayāsamāropaḥ,
 अ वि धि नि प क ष रू, ह त वि ल क ष णः प्र त्थ य स म रू पः,
 dharmadhātusamavasaraṇaḥ sarvadharmasamāhitaḥ, tathatā-
 द र्म ध रू स म व स रू णः सर्व ध र्म स म ह तः, त थ त -
 nugato 'nanugamanayogena, bhūtakoṭīpratiṣṭhito
 व ग त 'व व ग म व ध ग व, भू त कू ट प्र ति ष्ठ त
 'tyantācalitatvāt, acalitaḥ ṣaḍviṣayāniśritatvāt,
 'तृ त व वि त रू, अ व वि तः ष वि ष य नि श्रि त रू,
 na kvacid gamanāgamano 'navasthitatvāt, śūnyatāsa-
 व क वि द ग म न ग म न 'व व स्थि त रू, शू न्य त स -
 māhita ānimittaprabhāvito 'prañihitalakṣaṇaḥ, ūhā-
 स म ह त अ नि मि त्त प्र भ वी त 'प्र णि ह त ल क ष णः, उ ह -
 pohavigataḥ, anutkṣepo 'prakṣepaḥ, utpādabhaṅgavigataḥ,
 अ न वि ग तः, अ नु क षे प 'प्र क षे पः, उ त्प द भ ङ ग वि ग तः,
 anālayaś cakṣuḥśrotraghrāṇajihvākāyamaṇḥpathasamati-
 अ न व य श्च क षु श्रो त्र ग र्हा ण जि ह्वा क य म ण ष थ स म ति -
 krāntaḥ, anunnato 'navanataḥ, sthito 'neñjyaṃ prāptaḥ,
 क रू, अ नु न त 'व व न तः, स्थि त 'व ङ्ग प्र प्तः,
 sarvapracāravigataḥ/

सर्व प्र च र वि ग तः /

唯大目連。爲白衣居士說法。不當如仁者所說。夫說法者當如法說。法無衆生離衆
 生垢故。法無有我離我垢故。法無壽命離生死故。法無有人前後際斷故。法常寂然

滅諸相故。法離於相無所緣故。法無名字言語斷故。法無有說離覺觀故。法無形相如虛空故。法無戲論畢竟空故。法無我所離我所故。法無分別離諸識故。法無有比無相待故。法不屬因不在緣故。法同法性入諸法故。法隨於如無所隨故。法住實際諸邊不動故。法無動搖不依六塵故。法無去來常不住故。法順空隨無相應無作。法離好醜。法無增損。法無生滅。法無所歸。法過眼耳鼻舌身心。法無高下。法常住不動。法離一切觀行。

§ 7

īdṛśasya bhadantamahāmaudgalyāyana dharmasya
 ॐ इति श्री नृशंभुस्य महाशक्तिप्रदं वचनं
 kīdṛśī deśanā/ dharmadeśaneti bhadantamahāmaudgalyāya-
 नी इति श्री / वचनं नृशंभुस्य महाशक्तिप्रदं
 na samāropapadam etat/ ye 'pi śṛṅvanti te 'pi
 व समारोपपदम् एतत् / येषु शृण्वन्ति ते येषु
 samāropeṇaiva śṛṅvanti/ yatra bhadantamaudgalyāyana
 समारोपेणैव शृण्वन्ति / यत्र नृशंभुस्य महाशक्तिप्रदं
 asamāropapadam na tatra deśyate na śrūyate na
 असमारोपपदम् न तत्र देश्यते न श्रूयते न
 vijñāyate/ tadyathā māyāpuruṣo māyāpuruṣebhyo dharmam
 विज्ज्ञायते / तद्यथा मायापुरुषश्च मायापुरुषेभ्यश्च वचनं
 deśayati/
 इति श्री /

唯大目連。法相如是豈可說乎。夫說法者無說無示。其聽法者無聞無得。譬如幻士爲幻人說法。

§ 8

evaṃ hi cittāvasthānena dharmo deśayitavyaḥ/ satve-
 एवं हि चित्तवस्थानेन धर्मो देशयितव्यः / सत्वे-

ndriyakuśalena ca te bhavitavyam, sudr̥ṣṭaprajñādarśa-
 信 已 不 具 德 者 亦 不 能 信 解 正 法， 甚 難 甚 難 難 難—
 nena mahākaruṇāmukhībhūtena mahāyānasamvarṇakena
 佛 佛 大 慈 悲 心 口 所 出 之 言 甚 難 甚 難 甚 難 甚 難
 buddhekṛtajñena śuddhāśāyena dharmaniruktividhijñena,
 佛 佛 所 造 之 業 甚 難 甚 難 甚 難 甚 難 甚 難 甚 難 甚 難，
 triratnavamśānupacchedāya ca te dharmo deśayitavyaḥ/
 信 三 寶 之 法 甚 難 甚 難 甚 難 甚 難 甚 難 甚 難 甚 難 /

當建是意而為說法。當了衆生根有利鈍。善於知見無所罣礙。以大悲心讚于大乘。
 念報佛恩不斷三寶。然後說法。

§ 9

tena bhagavan tathā tathā dharmo deśito yathā
 佛 佛 如 是 如 是 如 是 如 是 如 是 如 是 如 是 如 是
 tato gr̥hapatiparśado 'ṣṭānām gr̥hapatiśatānām
 佛 佛 八 十 四 千 萬 佛 佛 八 十 四 千 萬 佛 佛
 anuttarāyām samyaksambodhau cittāny utpannāni/ ahaṃ
 甚 難 甚 難 甚 難 甚 難 甚 難 甚 難 甚 難 甚 難 甚 難 甚 難 / 甚 難
 ca niṣpratibhāno 'bhūvam/ tan naḥaṃ bhagavan utsahe
 亦 難 亦 難 亦 難 亦 難 亦 難 亦 難 亦 難 亦 難 亦 難 亦 難 / 亦 難
 tasya satpuruṣasya glānapariprcchako gantum/
 亦 難 亦 難 亦 難 亦 難 亦 難 亦 難 亦 難 亦 難 亦 難 亦 難 /

維摩詰說是法時。八百居士發阿耨多羅三藐三菩提心。我無此辯。是故不任詣彼問
 疾。

§ 10

tatra bhagavān āyuṣmantam mahākāśyapam āmantra-
 佛 佛 如 是 如 是 如 是 如 是 如 是 如 是 如 是 如 是

yate sma: gaccha tvam mahākāśyapa vimalakīrtir
यत स्मः गच्छ त्वं महकश्चिप विमलकीर्ति

licchaver glānapariṛcchakaḥ/
लिक्षवैर् ग्लानपरिर्च्छकः/

लिक्षवैर् ग्लानपरिर्च्छकः/

mahākāśyapo 'py āha : namaṃ bhagavan utsahe
महकश्चिप 'प्य आहः नमं भगवन् उसाह

महकश्चिप 'प्य आहः नमं भगवन् उसाह

tasya satpuruṣasya glānapariṛcchako gantum/ tat
तस्य सत्पुरुषस्य ग्लानपरिर्च्छक गन्तुम्/ तत्

तस्य सत्पुरुषस्य ग्लानपरिर्च्छक गन्तुम्/ तत्

kasmād dhetoḥ/abhijānāmy ahaṃ bhagavan daridravīthyām
कस्माद् धेतोः/अभिजानाम्य अहं भगवन् दारिद्रवीथ्याम्

कस्माद् धेतोः/अभिजानाम्य अहं भगवन् दारिद्रवीथ्याम्

piṇḍāya carāmi/ tatra māṃ vimalakīrtir licchavir
पिण्डाय चरामि/ तत्र ममं विमलकीर्तिर् लिच्छविर

पिण्डाय चरामि/ तत्र ममं विमलकीर्तिर् लिच्छविर

upasaṃkramyaivam āha :
उपसंक्रम्यायाम आहः

उपसंक्रम्यायाम आहः

佛告大迦葉。汝行詣維摩詰問疾。迦葉白佛言。世尊。我不堪任詣彼問疾。所以者何。憶念我昔於貧里而行乞。時維摩詰來謂我言。

§ 11

prādeśikī bhadantamahākāśyapasya karuṇāmaitrī, yan
प्रदेशिकी भदन्तमहकश्चिपस्य करुणामैत्री, यन्

प्रदेशिकी भदन्तमहकश्चिपस्य करुणामैत्री, यन्

mahākulāny utsrjya daridrakulāny upasaṃkrāmasi/
महकुलान्य उत्सृज्य दारिद्रकुलान्य उपसंक्रामसि/

महकुलान्य उत्सृज्य दारिद्रकुलान्य उपसंक्रामसि/

api tu bhadantamahākāśyapa dharmasamatāpratiṣṭhitena
अपि तु भदन्तमहकश्चिप धर्मसमतप्रतिष्ठितेन

अपि तु भदन्तमहकश्चिप धर्मसमतप्रतिष्ठितेन

te bhavitavyam/ sarvadā sarvasatvasamanvāhāreṇa piṇḍa-
ते भवितव्यम्/ सर्वदा सर्वसत्त्वसमन्वाहारेण पिण्डा-

ते भवितव्यम्/ सर्वदा सर्वसत्त्वसमन्वाहारेण पिण्डा-

pātaḥ paryeṣṭavyaḥ/anāhāreṇa ca hāraḥ paryeṣṭavyaḥ/ para-
 पतः पण्डितः / अनाहारेण च हारः पण्डितः / पर-
 piṇḍagrāhāpanayāya ca te piṇḍāya caritavyam/ śūnya-
 पण्डितग्रहणाय याया च ते पिण्डाय चरितव्यम् / शून्य-
 grāmādhiṣṭhitena ca grāmaḥ praveṣṭavyaḥ/naranārīpari-
 ग्रामाधिष्ठितेन च ग्रामः प्रवेष्टव्यः / नरनारीपरि-
 pākāya ca te nagaraṃ praveṣṭavyam/ buddhakulakulīne-
 पाकाय च ते नगरम् प्रवेष्टव्यम् / बुद्धकुलकुलीने-
 na ca te kulāny upasaṃkramitavyāni/
 न च ते कुलान्युपसंक्रमितव्यानि /

唯大迦葉。有慈悲心而不能普。捨豪富從貧乞。迦葉。住平等法應次行乞食。爲不
 食故應行乞食。爲壞和合相故應取揣食。爲不受故應受彼食。以空聚想入於聚落。

§ 12

apratigrahaṇatayā ca piṇḍapātaḥ pratigrāhyaḥ/jātya-
 अप्रतिग्रहणतया च पिण्डपातः प्रतिग्रह्याः / जात्या-
 ndhasamatayā ca rūpāṇi draṣṭavyāni/pratiśrutakopamata-
 न्दहासमतया च रूपानि द्रष्टव्यानि / प्रतिश्रुतकोपमता-
 yā ca śabdāḥ śrotavyāḥ/vātasamatayā ca gandhā ghrāta-
 या च शब्दाः श्रुतव्याः / वातसमतया च गन्धा ग्राहा-
 vyāḥ/avijñaptito rasā āsvādayitavyāḥ/ jñānāsparśanatayā
 व्याः / अविज्ञप्तितो रसाः आस्वादिष्यव्याः / ज्ञानास्पर्शमतया
 ca sparśāḥ spraṣṭavyāḥ/māyāpuruṣavijñāptyā ca dharmā
 च स्पर्शाः स्पर्शव्याः / मायापुरुषविज्ञाप्यया च धर्मा
 vijñātavyāḥ/ yo 'svabhāvo 'parabhāvaś ca tad anu-
 विज्ञातव्याः / यो 'स्वभावो 'परभावश्च तदनु-

jjvalitam/ yad anujjvalitaṃ tan na śāmyati/

ज्ञेयं न भस्ति / यद् अज्ज्वालितं तं न शम्यति /

所見色與盲等。所聞聲與響等。所嗅香與風等。所食味不分別。受諸觸如智證。知諸法如幻相無自性無他性。本自不然今則無滅。

§ 13

yadi sthaviro mahākāśyapo 'ṣṭau ca mithyātvāni

यदि स्थविरु महकाश्यप ष्टौ च मिथ्यात्वानि

samatikrāmet, aṣṭau ca vimokṣān samāpadyeta, mithyā-

समतिक्रामेत्, ष्टौ च विमोक्षान् समापद्येत्, मिथ्या-

samata yā ca samyaktvasamatām avataret, ekena

समता या च सम्यक्त्वसमताम् अवतरेत्, एकैना

ca piṇḍapātena sarvasatvān pratipādayet, sarvabu-

च पिण्डपातेन सर्वसत्त्वान् प्रतिपादयेत्, सर्वबु-

द्धान् सर्वार्यांश्च प्रतिपाद्या पश्चात् आत्माना परि-

bhuñjīta, tathā ca paribhuñjīta yathā na saṃkleśo na

भुञ्जीत, तथा च परिभुञ्जीत यथा न संक्लेशो न

vigatakleśaḥ, paribhuñjīta na samāhito na vyutthitaḥ,

विगतक्लेशः, परिभुञ्जीत न समाहितो न व्युत्थितः,

na saṃsārasthito na nirvāṇasthitaḥ paribhuñjīta/ ye ca

न संसारस्थितो न निर्वानस्थितः परिभुञ्जीत / ये च

bhadanbtāya piṇḍapātāṃ dadati te teṣāṃ nalpaphalaṃ

ब्रह्मदत्ताय पिण्डपातान् ददाति तेषां नल्पफलं

na mahāphalaṃ bhavet, na ca hānāya na viśeṣāya

न महाफलं भवेत्, न च हानाया न विशेषाया

vā bhavet, na ca hānāya na viśeṣāya

वा भवेत्, न च हानाया न विशेषाया

gacchet, buddhagatisamavasaraṇāya ca bhaveta na
 गच्छेत्, बुद्धगतिमवसरान्मद्यं च भवेन्न
 śrāvakagatisamavasaraṇāya/ evaṃ sthaviro mahākāśyapo
 श्रवकगतिमवसरान्मद्यं/ एतं श्रुत्वा मरुतश्च
 'moghaṃ rāṣṭraṇḍaṃ paribhuñjīta/
 'मघं राष्ट्रान्दं परिभुञ्जीत /

迦葉。若能不捨八邪入八解脫。以邪相入正法。以一食施一切。供養諸佛及眾賢聖。然後可食。如是食者非有煩惱非離煩惱。非入定意非起定意。非住世間非住涅槃。其有施者無大福無小福。不爲益不爲損。是爲正入佛道不依聲聞。迦葉。若如是食爲不空食人之施也。

§ 14

so 'haṃ bhagavan imaṃ dharmanirdeśaṃ śrutvaścarya-
 म 'हं भगवन् इमं धर्मनिर्देशं श्रुत्वाश्चर्य-
 prāptaḥ sarvabodhisatvān namasyāmi/ gṛhiṇo 'pi nāmai-
 च प्राप्तः सर्वबोधिसत्वान् नमस्यामि/ गृहिणोऽपि नामै-
 vaṃrūpaṃ pratibhānam, ko 'nuttarāyāṃ samyaksambodhau
 वंरूपं प्रतिबिम्बं, कोऽनुत्तरायाम् सम्यक्संबोधौ
 cittaṃ notpādayet/ tataḥ prabhṛti me na kaścit satvaḥ
 चित्तं नोत्पादयेत्/ ततः प्रभृति मे न कश्चित् सत्त्वः
 śrāvakayāne pratyekabuddhayāne vā samādāpitapūrho
 श्रवकयाने प्रत्येकबुद्ध्याने वा समादापितपूरुषो
 'nyatra mahāyānāt/ tan na haṃ bhagavan utsahe tasya
 'न्यत्र महायानात्/ तन्न नहं भगवन् उत्साहे तस्य
 'śṛva mārjāyāṃ/ gantum/
 'श्रुत्वा मरुतस्य/ गन्तुं /

時我世尊。聞說是語得未曾有。即於一切菩薩深起敬心。復作是念。斯有家名辯才智慧乃能如是。其誰聞此不發阿耨多羅三藐三菩提心。我從是來不復勸人以聲聞辟支佛行。是故不任詣彼問疾。

§ 15

tatra bhagavān āyusmantam subhūtim āmantrayate

तत्र भगवन् आयुश्मन्तं सुभूतिम् आमन्त्रयति

sma : gaccha tvam subhūte vimalakīrter licchaver

स्मः गच्छ त्वं सुभूते विमलकीर्ते लिच्छवे

glānaparipṛcchakah/

ग्लानपरिप्रच्छकः /

subhūtir apy āha : namaṃ bhagavan utsahe

सुभूति उसाहे अहः नमं भगवन् उत्सहे

tasya satpuruṣasya glānaparipṛcchako gantum/ tat

तस्य सत्पुरुषस्य ग्लानपरिप्रच्छको गन्तुं तत्

kasya hetoḥ/ abhijānāmy ahaṃ bhagavan : ekasmin

कस्य हेतोः अभिजानाम्य अहं भगवन् एकस्मिन्

samaye vaiśālyāṃ mahānagaryāṃ piṇḍāya carāmi, vima-

समये वैशाल्यां महानगरीयां पिण्डाय चरामि, विम-

lakīrter licchaver iveśanam piṇḍāya praviṣṭaḥ/ tasya

लीर्तेर लिच्छवे इवेशनं पिण्डाय प्रविष्टः तस्य

me vimalakīrtir licchaviḥ pātram grhītvā praṇītena

मे विमलकीर्तेर लिच्छवे पात्रं ग्रहीत्वा प्रणीतेन

bhojanena pratipūryaivam āha :

भोजनेन प्रतिपूर्यायाम अहः

佛告須菩提。汝行詣維摩詰問疾。須菩提白佛言。世尊。我不堪任詣彼問疾。所以者何。憶念我昔入其舍從乞食。時維摩詰取我鉢盛滿飯。謂我言。

§ 16

sacet tvam bhadantasubhūte āmiṣasamatayā
 स च त्वं बृहन्नुत्सृज्य सर्वधर्मसमताय
 sarvadharmasamatām anugataḥ sarvadharmasamatayā ca
 सर्वधर्मसमताय अनुगतः सर्वधर्मसमताय च
 buddhadharmasamatām anugata eva, tvam imaṃ piṇḍa-
 बुद्धधर्मसमताय अनुगत एव, त्वम् इमं पिण्ड-
 pātam pratigrhṇiṣva/ sacet tvam bhadantasubhūte na
 पातं प्रतिग्रह्णीष्व/ स च त्वं बृहन्नुत्सृज्य च
 rāgadoṣamohaprahīṇo na ca taiḥ sārddham samvasasi/
 रागादोषमोहाप्राहीणो न च तैः सार्द्धं संवससि/
 saced evam asy avikopya satkāyam ekāyanam
 स च त्वं एवम् अस्मिन् विकोप्य सत्काम एकयानम्
 mārgam anugataḥ/ na ca te 'vidyā bhavatrṣṇā ca
 मार्गम् अनुगतः/ न च ते 'विद्या भवत्त्रिषणा च
 samudghātītā na ca vidyāvimuktī utpādite/ ānantarya-
 समुद्घातिता न च विद्याविमुक्ति उत्पादिते/ अनन्तर्या-
 amatayā ca te samādhivimuktiḥ/ na casi mukto na
 समताय च ते समाधिविमुक्तिः/ न च सि मुक्तो न
 baddhaḥ/na ca te catvāry āryasatyāni drṣṭāni na ca
 बद्धः/ न च ते चत्वार्य आर्यसत्यानि दृष्टानि न च
 na drṣṭasatyah/ na prāptaphalo na pṛthagjanasamavasara-
 न दृष्टसत्यः/ न प्राप्तफलो न पृथगजनासमावसान-
 ṇah/ na casy āryo nanāryah/ na sarvadharmasamanvāgataś
 नः/ न च त्वं अनुगतो न च त्वं/ न सर्वधर्मसमताय गतश्च

§ 18

sarvadṛṣṭigateṣu caryaman antargato na cantama-
 स त्वं दृष्टिगतेषु चरन्तमन्तरगतो न चान्तमा-
 dhyaprāptaḥ, aṣṭākṣaṇasamavasaraṇās̥ casi na casi
 अष्टाक्षणासमावसराणां चान्तिना चान्ति
 lakṣaṇam anuprāptaḥ, saṃkleśena casi samo 'vyavadāna-
 लक्षणमनुप्राप्तः, संक्लेशेन चान्तिना समो 'व्यावदाना-
 m adhigataḥ, yā ca sarvasatvānām araṇā sā bhada-
 म् अधिगताः, या च सर्वसत्त्वानामाराणां सा भदा-
 ntasyapy araṇā, na ca tvayā dakṣiṇā viśodhyate, ye ca
 न्तस्यप्याराणां, न च त्वया दक्षिणा विशुध्यते, ये च
 bhadantāya piṇḍapātaṃ dadati tāṃś ca vinipātayasi,
 भदान्तāया पिण्डपातं ददति तामंश्च विनिपातयसि,
 sarvamāraīś ca te sārddham ekahastaḥ kṛtaḥ, sarvakle-
 सर्वमाराईश्च ते सार्द्धमेकाहस्तः कृतः, सर्वक्ले-
 śās̥ ca te sahāyāḥ, yatsvabhāvās̥ ca kleśās̥ tatsvabhā-
 शंश्च ते साहाय्याः, यत्स्वभावशंश्च ते क्लेशंश्च तत्स्वभा-
 vo bhadantaḥ, sarvasatveṣu te vadhakacittaṃ pratyupasthi-
 त्वाद्भदान्तः, सर्वसत्त्वेषु ते वधकचित्तं प्रत्युपस्थि-
 tam, sarvabuddhās̥ ca te 'bhyākhyātāḥ, sarvabuddhadha-
 तं, सर्वबुद्धशंश्च ते 'भ्याक्यताः, सर्वबुद्धधा-
 rmāmś ca pratikrośasi, na casi saṃghapratisaraṇaḥ, na
 र्मामंश्च प्रतिक्रोशसि, न चान्तिनासंघप्रतिसराणां, न
 ca jātu parinirvāsyasi/ evaṃ tvam imaṃ piṇḍapātaṃ
 चान्तिनाप्यपरिनिर्वस्यसि/ एवमन्तव्यं इमं पिण्डपातं

pratigrhāṇa/

प्रतिग्रहण /

若須菩提。入諸邪見不到彼岸。住於八難不得無難。同於煩惱離清淨法。汝得無諍三昧。一切衆生亦得是定。其施汝者不名福田。供養汝者墮三惡道。爲與衆魔共一手作諸勞侶。汝與衆魔及諸塵勞等無有異。於一切衆生而有怨心。謗諸佛毀於法不入衆數。終不得滅度。汝若如是乃可取食。

§ 19

tasya me bhagavan imaṃ dharmanirdeśaṃ śrutvandha-

न श्रु म भगवन् उं मं व म् वि दे शं श्रु व व -

kāraprāptā diśo 'bhūvan — tat kim asmai nirdiśā-

क इ प प दे श ' भु व व - न क् कि म् अस्मै वि दे श -

mi, kathaṃ vā pratipadya iti/ so 'haṃ tat pātram

म, क थं व प्र ति प द्य उं श / स ' हं न क् प त्र म्

utsrjya tato grhān niṣkramiṣyāmiti/

उ त्सृ ज्य न त गृ ह ण् नि ष क् र म् श्र य ण् म ति /

vimalakīrtir licchavir mām evam āha : mā

वि म ल की र्ति र लि च्च वि र म म् ए व म् आ हः म

bhadantasubhūte akṣarebhya uttrasīḥ, pratigrhāṇedaṃ

भ द न्त सु भू ते अक्ष रे भ्य उ त् त्र सीः, प्र ति ग्र ह ण दं

pātram/ tat kim manyase bhadantasubhūte, yadi

प त्र म् / न क् कि म् म न्य से भ द न्त सु भू ते, य दि

tathāgatanirmīta evam ucyeta kaccit sa uttrase-

न थ ग न वि ष न ए व म् उ च्ये न क च्छि त् स उ त् त्र से -

t/

त /

so 'ham avocam : no hidam kulaputra/

स 'हम् अवोचमः न हिदं कुलपुत्रम् /

sa mām evam āha : nirmītamāyāsvabhāvebhyo

स मम एवम् अहः निर्मितमयास्वभावेषु

bhadantasubhūte sarvadharmeḥ byo nottrāsītavyam/ tat

भद्रान्तसुभूते सर्वधर्मेषु न तत्रासितव्यम् / तत्

kasmād dhetoḥ/ sarvāṇi hi tāni vacanāni tatsvabhāvāni,

कस्माद् धेतोः/ सर्वानि हि तानि वचनानि तत्स्वभावानि,

evam paṇḍitā akṣareṣu na sajjanti na tebhya uttrasya-

एवम् पण्डिता अक्षरेषु न साज्जन्ति न तेभ्य उत्त्रस्य-

nti/ tat kasmād dhetoḥ/ sarvāṇi tāny akṣarāṇy ana-

न्ति/ तत् कस्माद् धेतोः/ सर्वानि तान्य अक्षरान्य अ-

kṣarāṇi sthāpayitvā vimuktim vimuktilakṣaṇāṃś ca sarva-

क्षरानि स्थापयित्वा विमुक्तिम् विमुक्तिलक्षणान्श् च सर्वा-

dharmān/

धर्मान् /

時我世尊。聞此語茫然不識是何言。不知以何答。便置鉢欲出其舍。維摩詰言。唯須善提取鉢勿懼。於意云何。如來所作化人。若以是事詰。寧有懼不。我言。不也。維摩詰言。一切諸法如幻化相。汝今不應有所懼也。所以者何。一切言說不離是相。至於智者不著文字故無所懼。何以故。文字性離無有文字。是則解脫。解脫相者則諸法也。

§ 20

iha nirdeśe nirdiśyamāne dvayor devaputraśata-

इह निर्देशे निर्दिश्यमाने द्वयोर देवपुत्रशत-

yor virajo vigatamalam dharmeṣu dharmacakṣur viśu-

योर विराजो विगतमलम् धर्मेषु धर्मचक्षुर विशु-

ddhaṃ, pañcānāṃ ca devaputraśātānāṃ ānulomikyāḥ
 हं, पञ्चानां च देवपुत्रशतानां अनुलोमिक्याह
 kṣānteḥ pratilambho 'bhūt/ ahaṃ ca niṣpratibhāno 'bhūva-
 क्षान्तेः प्रतिलम्भो 'भूत्/ अहं च निष्प्रतिबहानो 'भूव-
 m, na casya śaknomy uttare prativacanāṃ dātum/
 म्, न चस्य शक्नोम्युत्तरे प्रतिवचानां दातुम्/
 tan naham utsahe tasya satpuruṣasya glānapariṣr-
 तन् नहामुत्साहे तस्य सत्पुरुषस्य ग्लानपारिष-
 cchako gantum/
 च्छको गन्तुम्/

維摩詰說是法時。二百天子得法眼淨。故我不任詣彼問疾。

§ 21

atha khalu bhagavān āyuṣmantam pūrṇam maitrāyaṇī-
 अथ कालु भगवान् आयुषमन्तं पूरुणं मैत्रायणी-
 putram āmantrayate sma : gaccha tvaṃ pūrṇa vimala-
 पुत्रं आमन्त्रयते स्म : गच्छ त्वं पूरुणं विमल-
 kīrter licchaver glānapariṣr-
 कीर्तेर लिच्छवेर ग्लानपारिष-
 cchakah/

pūrṇo 'py āha : naham bhagavan utsahe tasya
 पूरुणो 'प्य अहः नहं भगवान् उत्साहे तस्य
 satpuruṣasya glānapariṣr-
 सत्पुरुषस्य ग्लानपारिष-
 cchako gantum/ tat kasmād
 च्छको गन्तुम्/ तत् कस्माद्
 dhetoḥ/abhijānāmy ahaṃ bhagavan : ekasmin samaye
 धेतोः/ अभिजानाम्य अहं भगवान् : एकस्मिन् समये
 vanasyanyatamasmin prthivīpradeśa ādikarmikāṇāṃ
 वनस्य अन्यतमस्मिन् पृथिवीप्रदेशे आदिकर्मिकानां

bhikṣūṇāṃ dharmam deśayāmi/

𑖀𑖄𑖆𑖇𑖈𑖉𑖊𑖋𑖌𑖍𑖎𑖏𑖐𑖑𑖒𑖓𑖔𑖕𑖖𑖗𑖘𑖙𑖚𑖛𑖜𑖝𑖞𑖟𑖠𑖡𑖢𑖣𑖤𑖥𑖦𑖧𑖨𑖩𑖪𑖫𑖬𑖭𑖮𑖯𑖰𑖱𑖲𑖳𑖴𑖵𑖶𑖷𑖸𑖹𑖺𑖻𑖼𑖽𑖾𑗀𑖿𑗁𑗂𑗃𑗄𑗅𑗆𑗇𑗈𑗉𑗊𑗋𑗌𑗍𑗎𑗏𑗐𑗑𑗒𑗓𑗔𑗕𑗖𑗗𑗘𑗙𑗚𑗛𑗜𑗝𑗞𑗟𑗠𑗡𑗢𑗣𑗤𑗥𑗦𑗧𑗨𑗩𑗪𑗫𑗬𑗭𑗮𑗯𑗰𑗱𑗲𑗳𑗴𑗵𑗶𑗷𑗸𑗹𑗺𑗻𑗼𑗽𑗾𑗿𑘀𑘁𑘂𑘃𑘄𑘅𑘆𑘇𑘈𑘉𑘊𑘋𑘌𑘍𑘎𑘏𑘐𑘑𑘒𑘓𑘔𑘕𑘖𑘗𑘘𑘙𑘚𑘛𑘜𑘝𑘞𑘟𑘠𑘡𑘢𑘣𑘤𑘥𑘦𑘧𑘨𑘩𑘪𑘫𑘬𑘭𑘮𑘯𑘰𑘱𑘲𑘳𑘴𑘵𑘶𑘷𑘸𑘹𑘺𑘻𑘼𑘽𑘾𑘿𑙀𑙁𑙂𑙃𑙄𑙅𑙆𑙇𑙈𑙉𑙊𑙋𑙌𑙍𑙎𑙏𑙐𑙑𑙒𑙓𑙔𑙕𑙖𑙗𑙘𑙙𑙚𑙛𑙜𑙝𑙞𑙟𑙠𑙡𑙢𑙣𑙤𑙥𑙦𑙧𑙨𑙩𑙪𑙫𑙬𑙭𑙮𑙯𑙰𑙱𑙲𑙳𑙴𑙵𑙶𑙷𑙸𑙹𑙺𑙻𑙼𑙽𑙾𑙿𑚀𑚁𑚂𑚃𑚄𑚅𑚆𑚇𑚈𑚉𑚊𑚋𑚌𑚍𑚎𑚏𑚐𑚑𑚒𑚓𑚔𑚕𑚖𑚗𑚘𑚙𑚚𑚛𑚜𑚝𑚞𑚟𑚠𑚡𑚢𑚣𑚤𑚥𑚦𑚧𑚨𑚩𑚪𑚫𑚬𑚭𑚮𑚯𑚰𑚱𑚲𑚳𑚴𑚵𑚷𑚶𑚸𑚹𑚺𑚻𑚼𑚽𑚾𑚿𑛀𑛁𑛂𑛃𑛄𑛅𑛆𑛇𑛈𑛉𑛊𑛋𑛌𑛍𑛎𑛏𑛐𑛑𑛒𑛓𑛔𑛕𑛖𑛗𑛘𑛙𑛚𑛛𑛜𑛝𑛞𑛟𑛠𑛡𑛢𑛣𑛤𑛥𑛦𑛧𑛨𑛩𑛪𑛫𑛬𑛭𑛮𑛯𑛰𑛱𑛲𑛳𑛴𑛵𑛶𑛷𑛸𑛹𑛺𑛻𑛼𑛽𑛾𑛿𑜀𑜁𑜂𑜃𑜄𑜅𑜆𑜇𑜈𑜉𑜊𑜋𑜌𑜍𑜎𑜏𑜐𑜑𑜒𑜓𑜔𑜕𑜖𑜗𑜘𑜙𑜚𑜛𑜜𑜝𑜞𑜟𑜠𑜡𑜢𑜣𑜤𑜥𑜦𑜧𑜨𑜩𑜪𑜫𑜬𑜭𑜮𑜯𑜰𑜱𑜲𑜳𑜴𑜵𑜶𑜷𑜸𑜹𑜺𑜻𑜼𑜽𑜾𑜿𑝀𑝁𑝂𑝃𑝄𑝅𑝆𑝇𑝈𑝉𑝊𑝋𑝌𑝍𑝎𑝏𑝐𑝑𑝒𑝓𑝔𑝕𑝖𑝗𑝘𑝙𑝚𑝛𑝜𑝝𑝞𑝟𑝠𑝡𑝢𑝣𑝤𑝥𑝦𑝧𑝨𑝩𑝪𑝫𑝬𑝭𑝮𑝯𑝰𑝱𑝲𑝳𑝴𑝵𑝶𑝷𑝸𑝹𑝺𑝻𑝼𑝽𑝾𑝿𑞀𑞁𑞂𑞃𑞄𑞅𑞆𑞇𑞈𑞉𑞊𑞋𑞌𑞍𑞎𑞏𑞐𑞑𑞒𑞓𑞔𑞕𑞖𑞗𑞘𑞙𑞚𑞛𑞜𑞝𑞞𑞟𑞠𑞡𑞢𑞣𑞤𑞥𑞦𑞧𑞨𑞩𑞪𑞫𑞬𑞭𑞮𑞯𑞰𑞱𑞲𑞳𑞴𑞵𑞶𑞷𑞸𑞹𑞺𑞻𑞼𑞽𑞾𑞿𑟀𑟁𑟂𑟃𑟄𑟅𑟆𑟇𑟈𑟉𑟊𑟋𑟌𑟍𑟎𑟏𑟐𑟑𑟒𑟓𑟔𑟕𑟖𑟗𑟘𑟙𑟚𑟛𑟜𑟝𑟞𑟟𑟠𑟡𑟢𑟣𑟤𑟥𑟦𑟧𑟨𑟩𑟪𑟫𑟬𑟭𑟮𑟯𑟰𑟱𑟲𑟳𑟴𑟵𑟶𑟷𑟸𑟹𑟺𑟻𑟼𑟽𑟾𑟿𑠀𑠁𑠂𑠃𑠄𑠅𑠆𑠇𑠈𑠉𑠊𑠋𑠌𑠍𑠎𑠏𑠐𑠑𑠒𑠓𑠔𑠕𑠖𑠗𑠘𑠙𑠚𑠛𑠜𑠝𑠞𑠟𑠠𑠡𑠢𑠣𑠤𑠥𑠦𑠧𑠨𑠩𑠪𑠫𑠬𑠭𑠮𑠯𑠰𑠱𑠲𑠳𑠴𑠵𑠶𑠷𑠸𑠺𑠹𑠻𑠼𑠽𑠾𑠿𑡀𑡁𑡂𑡃𑡄𑡅𑡆𑡇𑡈𑡉𑡊𑡋𑡌𑡍𑡎𑡏𑡐𑡑𑡒𑡓𑡔𑡕𑡖𑡗𑡘𑡙𑡚𑡛𑡜𑡝𑡞𑡟𑡠𑡡𑡢𑡣𑡤𑡥𑡦𑡧𑡨𑡩𑡪𑡫𑡬𑡭𑡮𑡯𑡰𑡱𑡲𑡳𑡴𑡵𑡶𑡷𑡸𑡹𑡺𑡻𑡼𑡽𑡾𑡿𑢀𑢁𑢂𑢃𑢄𑢅𑢆𑢇𑢈𑢉𑢊𑢋𑢌𑢍𑢎𑢏𑢐𑢑𑢒𑢓𑢔𑢕𑢖𑢗𑢘𑢙𑢚𑢛𑢜𑢝𑢞𑢟𑢠𑢡𑢢𑢣𑢤𑢥𑢦𑢧𑢨𑢩𑢪𑢫𑢬𑢭𑢮𑢯𑢰𑢱𑢲𑢳𑢴𑢵𑢶𑢷𑢸𑢹𑢺𑢻𑢼𑢽𑢾𑢿𑣀𑣁𑣂𑣃𑣄𑣅𑣆𑣇𑣈𑣉𑣊𑣋𑣌𑣍𑣎𑣏𑣐𑣑𑣒𑣓𑣔𑣕𑣖𑣗𑣘𑣙𑣚𑣛𑣜𑣝𑣞𑣟𑣠𑣡𑣢𑣣𑣤𑣥𑣦𑣧𑣨𑣩𑣪𑣫𑣬𑣭𑣮𑣯𑣰𑣱𑣲𑣳𑣴𑣵𑣶𑣷𑣸𑣹𑣺𑣻𑣼𑣽𑣾𑣿𑤀𑤁𑤂𑤃𑤄𑤅𑤆𑤇𑤈𑤉𑤊𑤋𑤌𑤍𑤎𑤏𑤐𑤑𑤒𑤓𑤔𑤕𑤖𑤗𑤘𑤙𑤚𑤛𑤜𑤝𑤞𑤟𑤠𑤡𑤢𑤣𑤤𑤥𑤦𑤧𑤨𑤩𑤪𑤫𑤬𑤭𑤮𑤯𑤰𑤱𑤲𑤳𑤴𑤵𑤶𑤷𑤸𑤹𑤺𑤻𑤼𑤽𑤾𑤿𑥀𑥁𑥂𑥃𑥄𑥅𑥆𑥇𑥈𑥉𑥊𑥋𑥌𑥍𑥎𑥏𑥐𑥑𑥒𑥓𑥔𑥕𑥖𑥗𑥘𑥙𑥚𑥛𑥜𑥝𑥞𑥟𑥠𑥡𑥢𑥣𑥤𑥥𑥦𑥧𑥨𑥩𑥪𑥫𑥬𑥭𑥮𑥯𑥰𑥱𑥲𑥳𑥴𑥵𑥶𑥷𑥸𑥹𑥺𑥻𑥼𑥽𑥾𑥿𑦀𑦁𑦂𑦃𑦄𑦅𑦆𑦇𑦈𑦉𑦊𑦋𑦌𑦍𑦎𑦏𑦐𑦑𑦒𑦓𑦔𑦕𑦖𑦗𑦘𑦙𑦚𑦛𑦜𑦝𑦞𑦟𑦠𑦡𑦢𑦣𑦤𑦥𑦦𑦧𑦨𑦩𑦪𑦫𑦬𑦭𑦮𑦯𑦰𑦱𑦲𑦳𑦴𑦵𑦶𑦷𑦸𑦹𑦺𑦻𑦼𑦽𑦾𑦿𑧀𑧁𑧂𑧃𑧄𑧅𑧆𑧇𑧈𑧉𑧊𑧋𑧌𑧍𑧎𑧏𑧐𑧑𑧒𑧓𑧔𑧕𑧖𑧗𑧘𑧙𑧚𑧛𑧜𑧝𑧞𑧟𑧠𑧡𑧢𑧣𑧤𑧥𑧦𑧧𑧨𑧩𑧪𑧫𑧬𑧭𑧮𑧯𑧰𑧱𑧲𑧳𑧴𑧵𑧶𑧷𑧸𑧹𑧺𑧻𑧼𑧽𑧾𑧿𑨀𑨁𑨂𑨃𑨄𑨅𑨆𑨇𑨈𑨉𑨊𑨋𑨌𑨍𑨎𑨏𑨐𑨑𑨒𑨓𑨔𑨕𑨖𑨗𑨘𑨙𑨚𑨛𑨜𑨝𑨞𑨟𑨠𑨡𑨢𑨣𑨤𑨥𑨦𑨧𑨨𑨩𑨪𑨫𑨬𑨭𑨮𑨯𑨰𑨱𑨲𑨳𑨴𑨵𑨶𑨷𑨸𑨹𑨺𑨻𑨼𑨽𑨾𑨿𑩀𑩁𑩂𑩃𑩄𑩅𑩆𑩇𑩈𑩉𑩊𑩋𑩌𑩍𑩎𑩏𑩐𑩑𑩒𑩓𑩔𑩕𑩖𑩗𑩘𑩙𑩚𑩛𑩜𑩝𑩞𑩟𑩠𑩡𑩢𑩣𑩤𑩥𑩦𑩧𑩨𑩩𑩪𑩫𑩬𑩭𑩮𑩯𑩰𑩱𑩲𑩳𑩴𑩵𑩶𑩷𑩸𑩹𑩺𑩻𑩼𑩽𑩾𑩿𑪀𑪁𑪂𑪃𑪄𑪅𑪆𑪇𑪈𑪉𑪊𑪋𑪌𑪍𑪎𑪏𑪐𑪑𑪒𑪓𑪔𑪕𑪖𑪗𑪘𑪙𑪚𑪛𑪜𑪝𑪞𑪟𑪠𑪡𑪢𑪣𑪤𑪥𑪦𑪧𑪨𑪩𑪪𑪫𑪬𑪭𑪮𑪯𑪰𑪱𑪲𑪳𑪴𑪵𑪶𑪷𑪸𑪹𑪺𑪻𑪼𑪽𑪾𑪿𑫀𑫁𑫂𑫃𑫄𑫅𑫆𑫇𑫈𑫉𑫊𑫋𑫌𑫍𑫎𑫏𑫐𑫑𑫒𑫓𑫔𑫕𑫖𑫗𑫘𑫙𑫚𑫛𑫜𑫝𑫞𑫟𑫠𑫡𑫢𑫣𑫤𑫥𑫦𑫧𑫨𑫩𑫪𑫫𑫬𑫭𑫮𑫯𑫰𑫱𑫲𑫳𑫴𑫵𑫶𑫷𑫸𑫹𑫺𑫻𑫼𑫽𑫾𑫿𑬀𑬁𑬂𑬃𑬄𑬅𑬆𑬇𑬈𑬉𑬊𑬋𑬌𑬍𑬎𑬏𑬐𑬑𑬒𑬓𑬔𑬕𑬖𑬗𑬘𑬙𑬚𑬛𑬜𑬝𑬞𑬟𑬠𑬡𑬢𑬣𑬤𑬥𑬦𑬧𑬨𑬩𑬪𑬫𑬬𑬭𑬮𑬯𑬰𑬱𑬲𑬳𑬴𑬵𑬶𑬷𑬸𑬹𑬺𑬻𑬼𑬽𑬾𑬿𑭀𑭁𑭂𑭃𑭄𑭅𑭆𑭇𑭈𑭉𑭊𑭋𑭌𑭍𑭎𑭏𑭐𑭑𑭒𑭓𑭔𑭕𑭖𑭗𑭘𑭙𑭚𑭛𑭜𑭝𑭞𑭟𑭠𑭡𑭢𑭣𑭤𑭥𑭦𑭧𑭨𑭩𑭪𑭫𑭬𑭭𑭮𑭯𑭰𑭱𑭲𑭳𑭴𑭵𑭶𑭷𑭸𑭹𑭺𑭻𑭼𑭽𑭾𑭿𑮀𑮁𑮂𑮃𑮄𑮅𑮆𑮇𑮈𑮉𑮊𑮋𑮌𑮍𑮎𑮏𑮐𑮑𑮒𑮓𑮔𑮕𑮖𑮗𑮘𑮙𑮚𑮛𑮜𑮝𑮞𑮟𑮠𑮡𑮢𑮣𑮤𑮥𑮦𑮧𑮨𑮩𑮪𑮫𑮬𑮭𑮮𑮯𑮰𑮱𑮲𑮳𑮴𑮵𑮶𑮷𑮸𑮹𑮺𑮻𑮼𑮽𑮾𑮿𑯀𑯁𑯂𑯃𑯄𑯅𑯆𑯇𑯈𑯉𑯊𑯋𑯌𑯍𑯎𑯏𑯐𑯑𑯒𑯓𑯔𑯕𑯖𑯗𑯘𑯙𑯚𑯛𑯜𑯝𑯞𑯟𑯠𑯡𑯢𑯣𑯤𑯥𑯦𑯧𑯨𑯩𑯪𑯫𑯬𑯭𑯮𑯯𑯰𑯱𑯲𑯳𑯴𑯵𑯶𑯷𑯸𑯹𑯺𑯻𑯼𑯽𑯾𑯿𑰀𑰁𑰂𑰃𑰄𑰅𑰆𑰇𑰈𑰉𑰊𑰋𑰌𑰍𑰎𑰏𑰐𑰑𑰒𑰓𑰔𑰕𑰖𑰗𑰘𑰙𑰚𑰛𑰜𑰝𑰞𑰟𑰠𑰡𑰢𑰣𑰤𑰥𑰦𑰧𑰨𑰩𑰪𑰫𑰬𑰭𑰮𑰯𑰰𑰱𑰲𑰳𑰴𑰵𑰶𑰷𑰸𑰹𑰺𑰻𑰼𑰽𑰾𑰿𑱀𑱁𑱂𑱃𑱄𑱅𑱆𑱇𑱈𑱉𑱊𑱋𑱌𑱍𑱎𑱏𑱐𑱑𑱒𑱓𑱔𑱕𑱖𑱗𑱘𑱙𑱚𑱛𑱜𑱝𑱞𑱟𑱠𑱡𑱢𑱣𑱤𑱥𑱦𑱧𑱨𑱩𑱪𑱫𑱬𑱭𑱮𑱯𑱰𑱱𑱲𑱳𑱴𑱵𑱶𑱷𑱸𑱹𑱺𑱻𑱼𑱽𑱾𑱿𑲀𑲁𑲂𑲃𑲄𑲅𑲆𑲇𑲈𑲉𑲊𑲋𑲌𑲍𑲎𑲏𑲐𑲑𑲒𑲓𑲔𑲕𑲖𑲗𑲘𑲙𑲚𑲛𑲜𑲝𑲞𑲟𑲠𑲡𑲢𑲣𑲤𑲥𑲦𑲧𑲨𑲩𑲪𑲫𑲬𑲭𑲮𑲯𑲰𑲱𑲲𑲳𑲴𑲵𑲶𑲷𑲸𑲹𑲺𑲻𑲼𑲽𑲾𑲿𑳀𑳁𑳂𑳃𑳄𑳅𑳆𑳇𑳈𑳉𑳊𑳋𑳌𑳍𑳎𑳏𑳐𑳑𑳒𑳓𑳔𑳕𑳖𑳗𑳘𑳙𑳚𑳛𑳜𑳝𑳞𑳟𑳠𑳡𑳢𑳣𑳤𑳥𑳦𑳧𑳨𑳩𑳪𑳫𑳬𑳭𑳮𑳯𑳰𑳱𑳲𑳳𑳴𑳵𑳶𑳷𑳸𑳹𑳺𑳻𑳼𑳽𑳾𑳿𑴀𑴁𑴂𑴃𑴄𑴅𑴆𑴇𑴈𑴉𑴊𑴋𑴌𑴍𑴎𑴏𑴐𑴑𑴒𑴓𑴔𑴕𑴖𑴗𑴘𑴙𑴚𑴛𑴜𑴝𑴞𑴟𑴠𑴡𑴢𑴣𑴤𑴥𑴦𑴧𑴨𑴩𑴪𑴫𑴬𑴭𑴮𑴯𑴰𑴱𑴲𑴳𑴴𑴵𑴶𑴷𑴸𑴹𑴺𑴻𑴼𑴽𑴾𑴿𑵀𑵁𑵂𑵃𑵄𑵅𑵆𑵇𑵈𑵉𑵊𑵋𑵌𑵍𑵎𑵏𑵐𑵑𑵒𑵓𑵔𑵕𑵖𑵗𑵘𑵙𑵚𑵛𑵜𑵝𑵞𑵟𑵠𑵡𑵢𑵣𑵤𑵥𑵦𑵧𑵨𑵩𑵪𑵫𑵬𑵭𑵮𑵯𑵰𑵱𑵲𑵳𑵴𑵵𑵶𑵷𑵸𑵹𑵺𑵻𑵼𑵽𑵾𑵿𑶀𑶁𑶂𑶃𑶄𑶅𑶆𑶇𑶈𑶉𑶊𑶋𑶌𑶍𑶎𑶏𑶐𑶑𑶒𑶓𑶔𑶕𑶖𑶗𑶘𑶙𑶚𑶛𑶜𑶝𑶞𑶟𑶠𑶡𑶢𑶣𑶤𑶥𑶦𑶧𑶨𑶩𑶪𑶫𑶬𑶭𑶮𑶯𑶰𑶱𑶲𑶳𑶴𑶵𑶶𑶷𑶸𑶹𑶺𑶻𑶼𑶽𑶾𑶿𑷀𑷁𑷂𑷃𑷄𑷅𑷆𑷇𑷈𑷉𑷊𑷋𑷌𑷍𑷎𑷏𑷐𑷑𑷒𑷓𑷔𑷕𑷖𑷗𑷘𑷙𑷚𑷛𑷜𑷝𑷞𑷟𑷠𑷡𑷢𑷣𑷤𑷥𑷦𑷧𑷨𑷩𑷪𑷫𑷬𑷭𑷮𑷯𑷰𑷱𑷲𑷳𑷴𑷵𑷶𑷷𑷸𑷹𑷺𑷻𑷼𑷽𑷾𑷿𑸀𑸁𑸂𑸃𑸄𑸅𑸆𑸇𑸈𑸉𑸊𑸋𑸌𑸍𑸎𑸏𑸐𑸑𑸒𑸓𑸔𑸕𑸖𑸗𑸘𑸙𑸚𑸛𑸜𑸝𑸞𑸟𑸠𑸡𑸢𑸣𑸤𑸥𑸦𑸧𑸨𑸩𑸪𑸫𑸬𑸭𑸮𑸯𑸰𑸱𑸲𑸳𑸴𑸵𑸶𑸷𑸸𑸹𑸺𑸻𑸼𑸽𑸾𑸿𑹀𑹁𑹂𑹃𑹄𑹅𑹆𑹇𑹈𑹉𑹊𑹋𑹌𑹍𑹎𑹏𑹐𑹑𑹒𑹓𑹔𑹕𑹖𑹗𑹘𑹙𑹚𑹛𑹜𑹝𑹞𑹟𑹠𑹡𑹢𑹣𑹤𑹥𑹦𑹧𑹨𑹩𑹪𑹫𑹬𑹭𑹮𑹯𑹰𑹱𑹲𑹳𑹴𑹵𑹶𑹷𑹸𑹹𑹺𑹻𑹼𑹽𑹾𑹿𑺀𑺁𑺂𑺃𑺄𑺅𑺆𑺇𑺈𑺉𑺊𑺋𑺌𑺍𑺎𑺏𑺐𑺑𑺒𑺓𑺔𑺕𑺖𑺗𑺘𑺙𑺚𑺛𑺜𑺝𑺞𑺟𑺠𑺡𑺢𑺣𑺤𑺥𑺦𑺧𑺨𑺩𑺪𑺫𑺬𑺭𑺮𑺯𑺰𑺱𑺲𑺳𑺴𑺵𑺶𑺷𑺸𑺹𑺺𑺻𑺼𑺽𑺾𑺿𑻀𑻁𑻂𑻃𑻄𑻅𑻆𑻇𑻈𑻉𑻊𑻋𑻌𑻍𑻎𑻏𑻐𑻑𑻒𑻓𑻔𑻕𑻖𑻗𑻘𑻙𑻚𑻛𑻜𑻝𑻞𑻟𑻠𑻡𑻢𑻣𑻤𑻥𑻦𑻧𑻨𑻩𑻪𑻫𑻬𑻭𑻮𑻯𑻰𑻱𑻲𑻳𑻴𑻵𑻶𑻷𑻸𑻹𑻺𑻻𑻼𑻽𑻾𑻿𑼀𑼁𑼂𑼃𑼄𑼅𑼆𑼇𑼈𑼉𑼊𑼋𑼌𑼍𑼎𑼏𑼐𑼑𑼒𑼓𑼔𑼕𑼖𑼗𑼘𑼙𑼚𑼛𑼜𑼝𑼞𑼟𑼠𑼡𑼢𑼣𑼤𑼥𑼦𑼧𑼨𑼩𑼪𑼫𑼬𑼭𑼮𑼯𑼰𑼱𑼲𑼳𑼴𑼵𑼶𑼷𑼸𑼹𑼺𑼻𑼼𑼽𑼾𑼿𑽀𑽁𑽂𑽃𑽄𑽅𑽆𑽇𑽈𑽉𑽊𑽋𑽌𑽍𑽎𑽏𑽐𑽑𑽒𑽓𑽔𑽕𑽖𑽗𑽘𑽙𑽚𑽛𑽜𑽝𑽞𑽟𑽠𑽡𑽢𑽣𑽤𑽥𑽦𑽧𑽨𑽩𑽪𑽫𑽬𑽭𑽮𑽯𑽰𑽱𑽲𑽳𑽴𑽵𑽶𑽷𑽸𑽹𑽺𑽻𑽼𑽽𑽾𑽿𑾀𑾁𑾂𑾃𑾄𑾅𑾆𑾇𑾈𑾉𑾊𑾋𑾌𑾍𑾎𑾏𑾐𑾑𑾒𑾓𑾔𑾕𑾖𑾗𑾘𑾙𑾚𑾛𑾜𑾝𑾞𑾟𑾠𑾡𑾢𑾣𑾤𑾥𑾦𑾧𑾨𑾩𑾪𑾫𑾬𑾭𑾮𑾯𑾰𑾱𑾲𑾳𑾴𑾵𑾶𑾷𑾸𑾹𑾺𑾻𑾼𑾽𑾾𑾿𑿀𑿁𑿂𑿃𑿄𑿅𑿆𑿇𑿈𑿉𑿊𑿋𑿌𑿍𑿎𑿏𑿐𑿑𑿒𑿓𑿔𑿕𑿖𑿗𑿘𑿙𑿚𑿛𑿜𑿝𑿞𑿟𑿠𑿡𑿢𑿣𑿤𑿥𑿦𑿧𑿨𑿩𑿪𑿫𑿬𑿭𑿮𑿯𑿰𑿱𑿲𑿳𑿴𑿵𑿶𑿷𑿸𑿹𑿺𑿻𑿼𑿽𑿾𑿿𑀀𑀁𑀂𑀃𑀄𑀅𑀆𑀇𑀈𑀉𑀊𑀋𑀌𑀍𑀎𑀏𑀐𑀑𑀒𑀓𑀔𑀕𑀖𑀗𑀘𑀙𑀚𑀛𑀜𑀝𑀞𑀟𑀠𑀡𑀢𑀣𑀤𑀥𑀦𑀧𑀨𑀩𑀪𑀫𑀬𑀭𑀮𑀯𑀰𑀱𑀲𑀳𑀴𑀵𑀶𑀷𑀸𑀹𑀺𑀻𑀼𑀽𑀾𑀿𑁀𑁁𑁂𑁃𑁄𑁅𑁆𑁇𑁈𑁉𑁊𑁋𑁌𑁍𑁎𑁏𑁐𑁑𑁒𑁓𑁔𑁕𑁖𑁗𑁘𑁙𑁚𑁛𑁜𑁝𑁞𑁟𑁠𑁡𑁢𑁣𑁤𑁥𑁦𑁧𑁨𑁩𑁪𑁫𑁬𑁭𑁮𑁯𑁰𑁱𑁲𑁳𑁴𑁵𑁶𑁷𑁸𑁹𑁺𑁻𑁼𑁽𑁾𑁿𑂀𑂁𑂂𑂃𑂄𑂅𑂆𑂇𑂈𑂉𑂊𑂋𑂌𑂍𑂎𑂏𑂐𑂑𑂒𑂓𑂔𑂕𑂖𑂗𑂘𑂙𑂚𑂛𑂜𑂝𑂞𑂟𑂠𑂡𑂢𑂣𑂤𑂥𑂦𑂧𑂨𑂩𑂪𑂫𑂬𑂭𑂮𑂯𑂰𑂱𑂲𑂳𑂴𑂵𑂶𑂷𑂸𑂺𑂹𑂻𑂼𑂽𑂾𑂿𑃀𑃁𑃂𑃃𑃄𑃅𑃆𑃇𑃈𑃉𑃊𑃋𑃌𑃍𑃎𑃏𑃐𑃑𑃒𑃓𑃔𑃕𑃖𑃗𑃘𑃙𑃚𑃛𑃜𑃝𑃞𑃟𑃠𑃡𑃢𑃣𑃤𑃥𑃦𑃧𑃨𑃩𑃪𑃫𑃬𑃭𑃮𑃯𑃰𑃱𑃲𑃳𑃴𑃵𑃶𑃷𑃸𑃹𑃺𑃻𑃼𑃽𑃾𑃿𑄀𑄁𑄂𑄃𑄄𑄅𑄆𑄇𑄈𑄉𑄊𑄋𑄌𑄍𑄎𑄏𑄐𑄑𑄒𑄓𑄔𑄕𑄖𑄗𑄘𑄙𑄚𑄛𑄜𑄝𑄞𑄟𑄠𑄡𑄢𑄣𑄤𑄥𑄦𑄧𑄨𑄩𑄪𑄫𑄬𑄭𑄮𑄯𑄰𑄱𑄲𑄳𑄴𑄵𑄶𑄷𑄸𑄹𑄺𑄻𑄼𑄽𑄾𑄿𑅀𑅁𑅂𑅃𑅄𑅅𑅆𑅇𑅈𑅉𑅊𑅋𑅌𑅍𑅎𑅏𑅐𑅑𑅒𑅓𑅔𑅕𑅖𑅗𑅘𑅙𑅚𑅛𑅜𑅝𑅞𑅟𑅠𑅡𑅢𑅣𑅤𑅥𑅦𑅧𑅨𑅩𑅪𑅫𑅬𑅭𑅮𑅯𑅰𑅱𑅲𑅳𑅴𑅵𑅶𑅷𑅸𑅹𑅺𑅻𑅼𑅽𑅾𑅿𑆀𑆁𑆂𑆃𑆄𑆅

tad bodhicittam āmukhībhūtam/ te tasya satpuruṣasya
 न ह व वे वे न म् अ म् गी ह न म् / न न म् स मु ह प म्
 pādau śirobhiḥ praṇamya tatraiva niṣaṅṅāḥ prāñjalayo
 प ह्णि म् ह्णिः स म् म् न न् व वे प ह्णिः प ह्णि व ह्
 bhūtvā, teṣāṃ tādrī dharmadeśanā kṛtā yathavaivartikāḥ
 ह ह्, न ह् न ह् गी व म् ह् गी व ह् न ह् न ह् य प ह् व ह् ह्
 saṃvṛttā anuttarasyāṃ samyaksambodhau/
 सं वृ न् स वृ न् इ ह् स म् स वृ ह् ह् /

時維摩詰即入三昧。令此比丘自識宿命。曾於五百佛所植衆德本。迴向阿耨多羅三藐三菩提。即時豁然還得本心。於是諸比丘稽首禮維摩詰足。時維摩詰因爲說法。於阿耨多羅三藐三菩提不復退轉。

§ 24

tad naḥaṃ bhagavan utsahe tasya satpuruṣasya
 न ह व ह् न् न ग व ह् उ म् ह न म् स मु ह प म्
 glānaparipṛcchako gantum/
 ह व प वे ह् ह् न ग व ह् /

我念聲聞不觀人根不應說法。是故不任詣彼問疾。

§ 25

tatra bhagavān āyuṣmantam kātyāyanam āmantrayate
 न व न ग व ह् अ य म् न् न् न् ह् ह् य व ह् अ म् व य न
 sma : gaccha tvam kātyāyana vimalakīrter licchaver
 म् : ग ह् व न् न् ह् य व वे म् व गी न् इ वे ह् व इ
 glānaparipṛcchakah/
 ह व प वे ह् ह् न् /

kātyāyano 'py āha : naḥaṃ bhagavan utsahe
 न् ह् य व ' ह् अ ह् : व ह् न् न ग व ह् उ म् ह न

tasya satpuruṣasya glānaparipṛcchako gantum/ tat
 न तु स तु र्प तु हृ व प र पृ क क ग वृ म् / न इ
 kasmād dhetoḥ/ abhijānāmy ahaṃ bhagavan : bhagavatā
 क म् इ त प नः / अ इ न न म् अ नं न ग व र्म : न ग व न
 saṃkṣiptena bhikṣūṇām avavādo dattaḥ/ teṣāṃ sūtrapada-
 सं क् षि प व इ क् षु म् अ व व द न नः / न चं सु र प न -
 viniścayāya dharmaṃ deśayāmi, yad idam anityā-
 नि नि श्च य य व दं न म य थ, य इ ङ न म् अ नि श्च -
 rthaṃ duḥkhārtham anātmārtham śāntārtham/
 धं न न य म् अ न श्च धं नि न य म् /

tatra vimalakīrtir licchavir upasaṃkramya mām
 त त्र वि म ल की र्ति र् इ वि क् वि र् उ प सं क्र म् म म्
 evam āha :

ए व म् अ नः

佛告摩訶迦旃延。汝行詣維摩詰問疾。迦旃延白佛言。世尊。我不堪任詣彼問疾。所以者何。憶念昔者佛爲諸比丘略說法要。我即於後敷演其義。謂無常義苦義空義無我義寂滅義。時維摩詰來謂我言。

§ 26

mā bhadantakātyāyana sapracārām utpādabhaṅgayuktām
 म न न न क श्च य व स प्र च र म् उ च न न न य ञ्
 dharmatām nirdiśa/ yo bhadantamahākātyāyana atyantatayā
 व दं नं वि दि शि / य न न न म न क श्च य व अ श्च न न य
 na jāto na janiṣyati notpanno na niruddho na niro-
 न न न व न वि श्चि वि न य न व वि र्दु हं व वि र्-
 tsyate 'yam anityārthaḥ/ yaḥ pañcānām skandhānām śūnya-
 श्च न ' य म् अ नि श्च यः / यः प ञ्च ञं स्क ण्द ञं शू न्य -

licchaver glānaparipṛcchakah/

लिक्षवर् ग्लानपरिप्रच्छकः /

aniruddho 'py āha : naḥaṃ bhagavan utsahe tasya

अनिरुद्धो 'प्य आह : नहं भगवत् उसाहे तस्य

satpuruṣasya glānaparipṛcchako gantum/ tat kasmād

सत्पुरुषस्य ग्लानपरिप्रच्छको गन्तुम् / तत् कस्मात्

dhetoh/

यतः /

佛告阿那律。汝行詣維摩詰問疾。阿那律白佛言。世尊。我不堪任詣彼問疾。所以者何。

§ 29

abhijānāmy ahaṃ bhagavan : anyatamasmiṃś

अभिजानाम्य अहं भगवत् : अन्यतमस्मिंश्चि

caṅkrame caṅkramāmi/tatra śubhavyūho nāma brahmā

चङ्कम्य चङ्कमामि / तत्र शुभव्युहो नाम ब्रह्मा

daśabhir brahmasahasraiḥ sārḍhaṃ taṃ pradeśam ava-

दशभिर् ब्रह्मसहस्रैः सार्द्धं तं प्रदेशम् अवा-

bhāsyā yenaḥaṃ tenopasaṃkramya mama pāḍau śirasa-

ब्रह्मस्य यनाहं तेषां संक्रम्य मम पादौ शिरसा-

bhivandyaikānte sthitvā mām etad avocat : kiya-

ब्रह्मवन्द्यािकान्ते स्थित्वा माम् एतद अवोच : किय-

d āyusmān aniruddho divyena cakṣuṣā paśyati/

द आयुस्मान् अनिरुद्धो दिव्येण चक्षुषा पश्यति /

tam enam aham etad avocam : ahaṃ

तम् एवम् अहम् एतद अवोचम् : अहं

mārṣa imaṃ triṃ sāhasramahāsāhasraṃ lokadhātuṃ bhaga-
 म ष ॐ मं त्रिं स ह स्र म ह स ह स्रं त्रै क व तुं न ण-
 vataḥ śākyamuner buddhakṣetraṃ tad yathapi nāma
 व णः शै क्त म् व र् व ह क् ष त्रं न ह य प य व म
 karatale nyastam āmalakaphalam evaṃ paśyāmi/
 क र त ले णु य म् अ म व क क व म् ए वं प षु ष /

憶念我昔於一處經行。時有梵王名曰嚴淨。與萬梵俱放淨光明來詣我所。稽首作禮
 問我言。幾何阿那律天眼所見。我即答言。仁者。吾見此釋迦牟尼佛土三千大千世
 界。如觀掌中菴摩勒果。

§ 30

iyam ca kathā pravṛttā vimalakīrtiś ca licchavis
 ॐ यं च क थ प्र वृ त्त व म ल की र्ति श्च व ल क् ष म्
 taṃ pradeśam upasaṃkrāmat/ upasaṃkramya mama
 तं प्र दे श म् उ प सं क्र म त् / उ प सं क्र म्य म म
 Pādaū śirasā vanditvaivam āha : kim bhadantāniruddha
 पा दा उ शि र स व दि त्वा इ व म् आ हः कि म् भ द अ न्ति रु द्ध
 divyaṃ cakṣur abhisamṣkāralakṣaṇam utanabhisamṣkāra-
 दि व्यं च क् ष र् अ भि सं क् ष र् व क ण म् उ त न व कि सं क् ष र् -
 lakṣaṇam/ yady abhisamṣkāralakṣaṇaṃ tad bāhyaiḥ pañcā-
 ल क् ष ण म् / य द्य अ भि सं क् ष र् व क ण म् न ह व षुः प षु-
 bhijñaiḥ samam, athanabhisamṣkāralakṣaṇam anabhisam-
 भि ज्ञैः स म म्, अ थ न अ भि सं क् ष र् व क ण म् स व कि सं-
 skāro 'saṃskṛtas tena na śakyam draṣṭum/tat katham
 सं क् ष र् 'सं क् ष त म् न व व शि क्त व षु म् / न ह क थं
 sthaviraḥ paśyati/
 स् त व रः प षु ष /

so 'haṃ tūṣṇīm abhūvam/

स 'हं तूष्णीम् अभूवम् /

時維摩詰來謂我言。唯阿那律。天眼所見爲作相耶。無作相耶。假使作相則與外道五通等。若無作相即是無爲不應有見。世尊。我時默然。

§ 31

sa ca brahmā tasya satpuruṣasyemaṃ nirdeśaṃ

स च ब्रह्म तस्य सत्पुरुषस्येयम् निरदेशम्

śrutvaścaryaprāptas taṃ namaskṛtyaitad avocat : ke

श्रुत्वश्चर्याप्राप्तस्तं नमस्कृत्यैतदवोचत : के

loke divyacakṣuṣaḥ/

लोकैर्दिव्यचक्षुषः /

āha : buddhā bhagavanto loke divyacakṣuṣo ye

आह : बुद्धा भगवन्तो लोकैर्दिव्यचक्षुषो यै

samāhitavasthāṃ ca na vijahati sarvabuddhakṣetrāṇi ca

समाहितवस्थाम् च न विजहति सर्वबुद्धक्षेत्राणि च

paśyanti/ na ca dvayaprabhāvitāḥ/

पश्यन्ति / न च द्वयप्रभवितौ /

彼諸梵闍其言得未曾有。即爲作禮而問曰。世孰有眞天眼者。維摩詰言。有佛世尊得眞天眼。常在三昧悉見諸佛國不以二相。

§ 32

atha sa brahmemāṃ nirdeśaṃ śrutvā daśasahasrapa-

अथ स ब्रह्मेयम् निरदेशम् श्रुत्वा दशसहस्रप-

rivāro 'dhyāsayenanuttarāyāṃ samyaksaṃbodhau cittam

रिवारो 'ध्यासयनानुत्तरायाम् सम्यक्संबोधौ चित्तम्

utpādayati sma/ sa mām vanditvā taṃ ca satpuruṣam

उत्पादयति स्म / स माम् वन्दित्वा तं च सत्पुरुषम्

prati ṣṭhitā na bahirdhāsamkrāntā nobhayam antareṇo-
 प (ष्ट) न व द (क्) ष्ट सं क्र ण व रु य म् स त्र र ण-
 palabhyate/ tat kasmād dhetoḥ/ uktaṃ hi bhagavatā
 प व श्रु त / त र् क स्म द् ध तो ः / उ क्तं हि भु ग व त
 “cittasamkleśāt satvāḥ samkliśyante cittavyavadānād
 “सि त् सं क्लेशात् स त्वाः सं क्लिश्यन्ते सि त् व्य व दानाद्
 viśudhyante”/ cittaṃ ca bhadantopāle nadhyātmapratiṣṭhitam
 वि शु द्ध यन्ते” / सि त्तं च भ दान्तो पाले ना द्य आत्म प्रति ष्ठित म्
 (वि शु द्ध यन्ते” / सि त्तं च भ दान्तो पाले ना द्य आत्म प्रति ष्ठित म्
 na bahirdhā nobhayam antareṇopalabhyate/ yathā cittaṃ
 न बा हिर धा नो भय म् अन्त रेणो पाल भ्यते / यथा सि त्त म्
 व द (क्) ष्ट व रु य म् स त्र र ण प व श्रु त / यथा सि त्तं
 tathapattiḥ, yathapattis tathā sarvadharmāḥ, tathatām na
 तथ पति ः, यथा पति स तथा सर्व धर्म ः, तथ ताम् ना
 न य प ति, यथ पति स तथ सर्व धर्म, तथ तं व
 vyativartante/ yā bhadantopāle cittasya prakṛtir yayā
 व्य ति वर्तन्ते / या भ दान्तो पाले सि त्तस्य प्र कृति र यया
 श्रु त व त्तं / य रु द्ध य म् सि त्तं यथा श्रु तं यथा
 cittaprakṛtyā bhadantasya cittaṃ vimuktam, kiṃ jātu sā
 सि त्त प्र कृ त्या भ दान्तस्य सि त्त म् वि मुक्त म्, किं जा तु सा
 सि त्त प्र कृ त् रु द्ध य म् सि त्तं वि मुक्त म्, किं जा तु सा
 cittaprakṛtiḥ samkliṣṭā/
 सि त्त प्र कृ तिः सं क्लि ष्टा /
 āha : no hidam/
 अहः न हि दं /
 āha : tatprakṛtikāni bhadantopāle sarvasatvānām
 अहः तत्प्र कृ तिकानि भ दान्तो पाले सर्व सत्वानाम्
 सि त्तानि /
 सि त्तानि /

我即爲其如法解說。時維摩詰來謂我言。唯優波離。無重增此二比丘罪。當直除滅
 勿擾其心。所以者何。彼罪性不在內不在外不在中間。如佛所說。心垢故衆生垢。

心淨故衆生淨。心亦不在內不在外不在中間。如其心然。罪垢亦然。諸法亦然。不出於如。如優波離。以心相得解脫時。寧有垢不。我言。不也。維摩詰言。一切衆生心相無垢亦復如是。

§ 35

saṃkalpo bhadantopāle kleśaḥ, akalpavikalpā ca
 सं कल्पं कल्पवृक्षं क्लेशः, अकल्पविकल्पं च
 prakṛtiḥ/ viparyāsaḥ saṃkleśaḥ, aviparyastā ca prakṛtiḥ/
 प्रकृतिः/ विपर्ययः सं क्लेशः, अविपर्ययं च प्रकृतिः/
 ātmasamāropaḥ saṃkleśaḥ, nairātmyā ca prakṛtiḥ/ utpanna-
 आत्मसमरूपः सं क्लेशः, निरात्म्यं च प्रकृतिः/ उत्पन्ना-
 bhagnanavasthitā bhadantopāle sarvadharmā māyāmeghavi-
 भग्ननावस्थिता बहदन्तोपले सर्वधर्मा मायामेघवि-
 dyutsadrśāḥ/ nirapekṣāḥ sarvadharmāḥ kṣaṇam api nava-
 द्युत्सद्रक्षः/ निरपेक्षः सर्वधर्माश्च क्षणमपि नव-
 tiṣṭhante/ svapnamarīcisadrśāḥ sarvadharmā vitathadarśanāḥ/
 तिष्ठन्ते/ स्वप्नमरीचिसद्रक्षः सर्वधर्मा वितथदर्शनाः/
 dakacandrapratibimbasadṛśāḥ sarvadharmāś cittaparika-
 दकचन्द्रप्रतिबिम्बसद्रक्षः सर्वधर्माश्च चित्तपरि-
 lpenotpadyante/ ye tv evaṃ jānanti te vinayadharā
 लपेनोत्पद्यन्ते/ ये तु एवम् जानन्ति ते विनयधरा
 ity ucyante/ ya evaṃ vinītās te suvinītāḥ/
 इत्युच्यन्ते/ या एवम् विनीतास्ते सुविनीताः/

唯優波離。妄想是垢無妄想是淨。顛倒是垢。無顛倒是淨。取我是垢。不取我是淨。優波離。一切法生滅不住。如幻如電諸法不相待。乃至一念不住。諸法皆妄見。如夢如炎如水中月如鏡中像以妄想生。其知此者是名奉律。其知此者是名善解。

§ 36

atha tau bhikṣū etad avocatām : prajñādharo
 अथ ते भिक्षु एतद् अवोचन्मः प्रज्ञाधर
 vinayadharo 'yam upāsakah/ na tv ayaṃ bhadantopā-
 विनयधर 'यम् उपसकः/ न त्वयम् भद्रान्तोप-
 lir yo bhagavatā vinayadharāṇām agro nirdiṣṭah/
 हिर्यो भगवता विनयधराणाम् अग्रो निर्दिष्टः/
 tāv aham evaṃ vadāmi : mā bhikṣū atra
 ताव अहम् एवम् वदामि : मा भिक्षु अत्र
 gṛhapatisamjñām utpādayatām/ tat kasmād dhetoḥ/
 गृहपतिसंज्ञाम् उत्पदयतम्/ तत् कस्माद् धेतोः/
 tathāgataṃ sthāpayitvā nasti kaścic chrāvako vā bodhi-
 तथागतं स्थापयित्वा नस्ति कश्चिद् श्रवको वा बोधि-
 satvo vā, ya etasya pratibhānam ācchindyāt/ tādrśa
 सत्वो वा, य एतस्य प्रतिबहानम् आच्छिन्द्यात्/ ताद्रशा
 etasya prajñālokaḥ/
 एतस्य प्रज्ञालोकः/

於是二比丘言。上智哉。是優波離所不能及。持律之上而不能說。我即答言。自捨
 如來未有聲聞及菩薩能制其樂說之辯。其智慧明達爲若此也。

§ 37

atha tau bhikṣū vinītakaukrṭyāv adhyāśayena tatrai-
 अथ ते भिक्षु विनीतकौकृत्याव् अध्यशयेना तत्रै-
 vanuttarāyāṃ samyaksambodhau cittam utpāditavantau,
 वानुत्तरायाम् सम्यक्संबोधौ चित्तम् उत्पदितवन्तौ,
 taṃ ca satpuruṣam abhivandyaivam āhatuḥ : sarvasa-
 तम् च सत्पुरुषम् अभिवन्द्यायाम् आहतुः : सर्वस-

tvā īdr̥śasya pratibhānasya lābhino bhavantu/ tan naha-
 व ० इ भ श्रु प्र ति न व श्रु त्ति न व न व वृ / न वृ व न -
 m utsahe tasya satpuruṣasya glānapariṣcchako gantu-
 म् उ म् न न श्रु स म् न व य श्रु हृ व प र पृ ष क क ग वृ -
 m/
 म् /

時二比丘疑悔即除。發阿耨多羅三藐三菩提心。作是願言。令一切衆生皆得是辯。
 故我不任詣彼問疾

§ 38

tatra bhagavān āyusmantaṃ rāhulam āmantrayate
 त त न ग व र्म अ य म् न तं र ह न व म् अ म त्र य त
 sma : gaccha tvaṃ rāhula vimalakīrter licchaver
 म् : ग क वं र ह व वि म व नी र्म र वि क व र्म
 glānapariṣcchakah/
 हृ व प र पृ ष क कः /

rāhulo 'py āha : na haṃ bhagavan utsahe tasya
 र ह व 'प्य अ नः व नं न ग व र्म उ म् न न न श्रु
 satpuruṣasya glānapariṣcchako gantum/ tat kasmād
 स म् न व य श्रु हृ व प र पृ ष क क ग वृ म् / न वृ क म् न
 dhetoḥ/abhijānāmy ahaṃ bhagavan : ekasmin samaye
 व नः / अ ति न व श्रु अ नं न ग व र्म : ए क (मि) र्म स म य
 saṃbahulā licchavikumārakā yenahaṃ tenopasaṃkramya
 सं व ह व वि क वि न म र्म क य व नं न व प सं व श्रु
 mām etad avocan : tvaṃ rāhula tasya bhagavataḥ
 म् ए व न न अ व व र्म : वं र ह व न श्रु न ग व नः

putrās cakravartirājyam utsrjya pravrajitaḥ, tatra ke
धुवशु वक्रवर्तेशुमु उशुमु प्रवृजितः, तत्र के
te pravrajyāyā guṇānuśamsāḥ/
न प्रवृज्या गुणवृशंसः/
teṣām ahaṃ yathārūpaṃ pravrajyāyā guṇānuśamsā

न एमं अहं यथारूपं प्रवृज्या गुणवृशंस
nirdiśāmi, vimalakīrtir licchavir yenaḥaṃ tenopa-
दिदिशमि, विमलकीर्तिर लिच्छवि यवहं नवप-
saṃkrāntaḥ/sa mām abhivandyaitad avocat :
संक्रान्तः/ समं अहं वन्दयितुं न शक्यवतः
佛告羅睺羅。汝行詣維摩詰問疾。羅睺羅白佛言。世尊。我不堪任詣彼問疾。所以
者何。憶念昔時毘耶離諸長者子。來詣我所稽首作禮問我言。唯羅睺羅。汝佛之子。
捨轉輪王位出家爲道。其出家者有何等利。我即如法爲說出家功德之利。時維摩詰
來謂我言。

§ 39

na bhadantarāhula evaṃ pravrajyāyā guṇānuśamsā
न भदन्तराहुला एवंप्रवृज्या गुणवृशंस
nirdeṣṭavyā yathā tvaṃ nirdiśasi/ tat kasmād dhetoḥ/
दिदिष्यव्या यथा त्वं दिदिशसि/ तत् कस्माद् धेतोः/
nirguṇā niranuśamsā hi pravrajyā/ yatra bhadantarāhula
दिगुणं निरनुशंसं हि प्रवृज्या/ यत्र भदन्तराहुला
saṃskṛtapravṛttis tatra guṇānuśamsā/ pravrajyā casamskṛtā,
संस्कृतप्रवृत्तिस तत्र गुणवृशंसं/ प्रवृज्या चसंस्कृता,
asaṃskṛte ca na guṇā nānuśamsā/ pravrajyā bhadantarā-
संस्कृते च न गुणवृशंसं/ प्रवृज्या भदन्तरा-

hula arūpiṇī rūpavigatā, panthā nirvāṇasya, praśam-
 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫, 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫, 𑖦𑖫-
 sitā paṇḍitaiḥ, parigrhītaryaiḥ, parājayaḥ sarvamārāṇā-
 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫, 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫, 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫: 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫-
 m, pañcagatyuttāraṇī, pañcacakṣuviśodhanī, pañcabala-
 𑖦𑖫, 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫, 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫, 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫-
 pratilambhā, pañcendriyapraṭiṣṭhā, pareṣām anupaghātaḥ,
 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫, 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫, 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫,
 pāpadharmāsaṃsrṣṭā, paratīrthyapramardanī, prajñaptisamati-
 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫, 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫, 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫-
 krāntā, pañke saṃkramaḥ, amamā mamakāravigatā,
 𑖦𑖫 𑖦𑖫, 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫, 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫,
 aparigrahā, anupādānā, anākulā, ākulaprahīṇā,
 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫, 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫, 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫, 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫,
 svacittadarśanī paracittasaṃrakṣaṇī, śamathānukūlā,
 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫, 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫,
 sarvato 'navadyā/ iyaṃ ucyate pravrajyā/ ya evaṃ
 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 '𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 / 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 / 𑖦𑖫 𑖦𑖫
 pravrajitās te supravrajitāḥ/
 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 𑖦𑖫 /

唯羅睺羅。不應說出家功德之利。所以者何。無利無功德是爲出家。有爲法者可說
 有利有功德。夫出家者爲無爲法。無爲法中無利無功德。羅睺羅。出家者無彼無此
 亦無中間。離六十二見處於涅槃。智者所受聖所行處。降伏衆魔度五道。淨五眼得
 五力立五根。不惱於彼。離衆雜惡揣諸外道。超越假名出淤泥。無繫著無我所。無
 所受無擾亂。內懷喜護彼意。隨禪定離衆過。若能如是是真出家。

§ 40

pravrajata yūyaṃ kumārakāḥ svākhyāte dharmavinaye/

प्रव्रजत यूयं कुमारकः स्वक्यते धर्मविनये/

durlabho hi buddhotpādaḥ, durlabhā kṣaṇasaṃpat, durla-

इति न किं वक्ष्यते, इति न क्व संपत्, इति-

bho manuṣyapratilambhaḥ/

न मवृष्टप्रतिबन्धः/

te kumārakā evam āhuḥ : śrutam asmābhir

त कुमारक एवम् आहुः : श्रुतम् अस्मिन्

gṛhapate, na tathāgato 'navasṛṣṭaṃ mātāpitṛbhyāṃ pravṛā-

गृहपते, न तथगतो 'नवसृष्टं मातृपितृभ्याम् प्रवृ-

jayatiti/

ज्ञायति/

sa tān āha : utpādayata yūyaṃ kumārakāḥ

स तान् आह : उत्पदयत यूयं कुमारकः

anuttarāyāṃ samyaksambodhau cittam, pratipattyā ca

अनुत्तरायाम् सम्यक्संबोधौ चित्तम्, प्रतिपत्त्या च

saṃpādayata, saiva yuṣmākaṃ bhaviṣyati pravrajyā sapa-

संपदयत, सैव युष्मकं भविष्यति प्रव्रज्य साप-

sāpat/

संपत्/

於是維摩詰語諸長者子。汝等於正法中宜共出家。所以者何。佛世難值。諸長者子言。居士。我聞佛言。父母不聽不得出家。維摩詰言。然汝等便發阿耨多羅三藐三菩提心是即出家。是即具足。

§ 41

tatra dvātriṃśatā licchavikumārair anuttarāyāṃ
तत्र द्वित्रिंशत् लिच्छविकुमारैः अनुत्तरायाम्
samyaksambodhau cittāny utpāditāni/ tan naḥam
सम्यक्संबोधौ चित्तान्य उत्पदितानि/ तन्न नहम्
bhagavan utsahe tasya satpuruṣasya glānapariṣcchako
भगवन् उत्साहे तस्य सत्पुरुषस्य ग्लानपारिषच्छको
gantum/
गन्तुम्/

爾時三十二長者子。皆發阿耨多羅三藐三菩提心。故我不任詣彼問疾。

§ 42

tatra bhagavān āyusmantam ānandam āmantrayate
तत्र भगवान् आयुश्मन्तम् आनन्दम् आमन्त्रयते
Sma : gaccha tvam ānanda vimalakīrter licchaver
स्मः गच्छ त्वम् आनन्दा विमलकीर्तरे लिच्छवरे
glānapariṣcchakah/
ग्लानपारिषच्छकाह/

ānanda āha : naḥam bhagavan utsahe tasya
आनन्दा आहः नहम् भगवान् उत्साहे तस्य
satpuruṣasya glānapariṣcchako gantum/ tat kasmād
सत्पुरुषस्य ग्लानपारिषच्छको गन्तुम्/ तत् कस्माद्
m dhetoh/abhijānāmy ahaṃ bhagavan : ekasmin samaye
मदधेतोः/ अभिजानाम्य आहम् भगवान् : एकस्मिन् समये
bhagavataḥ kāyasya kaścid evabādhaḥ/ tatra ca kṣīreṇa
भगवताः कायस्य कश्चिदेव बन्धः/ तत्र च क्षीरेण

kr̥tyam āsīt/ so 'ham anyatamasmin brāhmaṇamahā-
कृत्तुम् अमीत् / स 'हम् अत्र न मश्नुत् वक्ष्णमह-
-

śālasya gr̥hamūle pātram gr̥hītvā sthitaḥ/

शालशु गृहमुले पत्रं गृहीत्वा स्थितः /

vimalakīrtir licchavis taṃ pradeśam anuprāptaḥ/

विमलकीर्तिर लिच्छविस् तं प्रदेशम् अनुप्राप्तः /

sa mām vanditvaivam āha :

स मं वदित्वैवम् अहः

佛告阿難。汝行詣維摩詰問疾。阿難白佛言。世尊。我不堪任詣彼問疾。所以者何。憶念昔時世尊身小有疾當用牛乳。我即持鉢詣大婆羅門家門下立。時維摩詰來謂我言。

§ 43

kiṃ bhadantānanda kālyam eva pātram ādāyasmin

किं भद्रन्तानन्दा काल्यम् एव पत्रम् आदायस्मिन्

gr̥hadvārasamīpe tiṣṭhasi/

गृहद्वारसमीपे तिष्ठसि /

tam enam aham etad avocam : bhagava-

तम् एवम् अहम् एतद् अवोचम् : भगव-

to gr̥hapate kāyasya kaścīd evabādhaḥ/ tatra ca

त गृहपते कायस्य कश्चित् एव बाधः / तत्र च

kṣīreṇa kr̥tyam, tat paryeṣāmi/

क्षीरेण कृत्तुम्, तत् पर्येषामि /

sa mām evam āha : alaṃ bhadantānanda mā

स मम् एवम् अहः अलं भद्रन्तानन्दा मा

evaṃ vocaḥ/ vajrasaṃhatano hi bhadantānanda tathāgata-

एवं वोचः / वज्रसंहतानो हि भद्रन्तानन्दा तथागत-

mā teṣām evaṃ bhaviṣyati/ kīdr̥śo bata ayam
 म न ए स्य च वं रु वि श्रु त् / की दृ श्च व न स्य य स्य
 eṣāṃ śāstā yaḥ svayam eva tāvad ātmānaṃ glānaṃ
 ए चं श्च यः स्व य स्य च व न व द् स्य च वं ह्य वं
 na śaknoti paritrātum, kutaḥ punar glānānāṃ satvānāṃ
 न श क् नो ति प त्र त् र् त् स्य, कु तः पु न र् ग्लानानां स त्वानां
 trānaṃ bhaviṣyati/ tataḥ pracchannaṃ bhadantānanda
 त्रानां रु वि श्रु त् / त तः प्र च्छ न्नां रु द न्त व न्द
 gaccha śīghram/ mā kaścic chr̥ṇuyāt/
 ग च्छ शीघ्रम् / मा कश्चिद् कृ ण्येत् /

默往阿難。勿謗如來。莫使異人聞此僦言。無令大威德諸天及他方淨土諸來菩薩得聞斯語。阿難。轉輪聖王以少福故尚得無病。豈況如來無量福會普勝者哉。行矣阿難。勿使我等受斯恥也。外道梵志若聞此語當作是念。何名爲師。自疾不能救而能救諸疾。仁可密速去勿使人聞。

§ 45

api tu bhadantānanda dharmakāyās tathāgatā nami-
 स्य पि तु रु द न्त व न्द धर्मकायस्य तथगतानामि-
 śakāyāḥ/ lokottarakāyās tathāgatāḥ sarvalokadharmasa-
 शकयाः / लोकोत्तरकायस्य तथगतानां सर्वलोकधर्मसा-
 matikrāntāḥ/ anābādhas tathāgatasya kāyaḥ sarvāsravavi-
 मतिक्रान्ताः / सन्यतानां तथगतस्य कायाः सर्वस्ववि-
 nivṛtaḥ/ asaṃskṛtas tathāgatasya kāyaḥ sarvasaṃkhyāviga-
 निवृत्ताः / असंस्कृतानां तथगतस्य कायाः सर्वसंख्यविगा-
 taḥ/ tasya bhadanto vyādhim icchatity ayuktam asa-
 तः / तस्य रु द न्तो व्याधिम् इच्छति युक्तम् अस-

drśam/

ॐ नमो भगवते

當知阿難。諸如來身即是法身非思欲身。佛爲世尊過於三界。佛身無漏諸漏已盡。佛身無爲不墮諸數。如此之身當有何疾當有何惱。

§ 46

tasya me bhagavan mahadapatrāpyaṃ jātam/ mā
ननु मया भगवत्सु मदनरूपं कृतं नमो भगवते / म
me bhagavato 'ntikād duḥśrutam durgrhītam vā kṛtam
मया भगवते 'तिक्रान्तं दुःश्रुतं दुर्ग्रहीतं वा कृतं नमो
iti/ so 'ham antarīkṣāc chabdam aśrauṣam/

ॐ नमो भगवते 'न्तिक्रान्तं दुःश्रुतं दुर्ग्रहीतं वा कृतं नमो

evam etad ānanda yathā gr̥hapatir nirdi-
एवमिदं आनन्द यथा गृहपतिरनिर्दि-

śati/ atha ca punaḥ pañcakaṣāye bhagavān utpannaḥ,
शति / अथ च पुनः पञ्चकश्यपे भगवानुत्पन्नः ,

tenanarthalūhadaridracyayā satvā vinetavyāḥ/ tad
तन्नेनार्थलुहदारिद्र्यायां सत्वा विनेतव्याः / तद

gaccha tvam ānanda kṣīraṃ gr̥hītvā, mā paryapatrapaś
गच्छ त्वमनन्द क्षीरं ग्रहीत्वा, मा पर्यापत्रपाशं

ceti/

वदति /

時我世尊實懷慚愧。得無近佛而謬聽耶。即聞空中聲曰。阿難。如居士言。但爲佛出五濁惡世。現行斯法度脫衆生。行矣阿難。取乳勿慚。

§ 47

īdrśā bhagavan vimalakīrter licchaveḥ praśnavyā-
ॐ इति भगवते विमलकीर्तरे लिच्छवेः प्रश्नव्य-

karaṇanirdeśāḥ/ tan naḥaṃ bhagavan utsahe tasya
क इ म वि ङ्गिः/ न इ व कं रु ग व इ उ म क न इ

kulaputrasya glānapariṣcchako gantum/
कु व पु व इ इ व प र इ क क ग व इ /

世尊。維摩詰智慧辯才爲若此也。是故不任詣彼問疾。

§ 48

evaṃ tāni pañcamātrāṇi śrāvakaśatāny anutsaha-
एवं न वि प ङ्ग म इ म इ व क म न इ म व म इ -

mānāni bhagavate nivedayanti/ ye ca tair vimalakī-
म न वि रु ग व न वि व रु य वि / य व ङ्ग इ वि म व की -

rtinā licchavinā sārḍhaṃ kathāsaṃlāpāḥ kṛtās tān
रि न वि क वि न स र्दं क व सं व पः कु न म न इ

sarvān bhagavate nivedayanti sma/
स र् व इ रु ग व न वि व रु य वि म /

如是五百大弟子。各各向佛說其本緣。稱述維摩詰所言。皆曰不任詣彼問疾